

Ekim ayında basına yansıyan haberlere göre; Avrupa Parlamentosunda düzenlenen bir konferansta Di-yarbakır Belediye Başkanı bakın neler demiş;

“Yerel Yönetimler kendi kaynaklarını yönetmelidir. Bu amaç-la Merkezi Yönetim yetkilerini Yerel Yönetimlere devretmelidir.

- *Batman'daki petrol rezervleri ve su kaynakları da bu kapsamda değerlendirilmelidir.*

- *Anayasamızın 127. maddesinde Merkezi Yönetime verilen yetkiler değiştirilmelidir.*

Bu gibi önerilerden çıkarılan sonuç şöyle;

Belediye Başkanının kendi yönetimlerine devredilmesini istediği tesislerin yıllık üretim kapasitesi 2,8 milyar doları buluyor. Sayın Belediye Başkanı buna sahip çıkmak istiyor.

Bu haberleri okuduğum zaman kendi kendime **“Kapıp da kaçar mısın?”** diye söyledim ve bu tesislerin yapılmasında rol almış bir bürokrat olarak şu soruları sordum;

- Bu tesisler sizlerin paralarıyla mı yapıldı?

- Bu tesislerin yapılmasında sizin emeğiniz geçti mi?

- Bu tesislerin yapılması için alınan dış borçların taksit ve faizlerini siz mi ödediniz?

Bu soruların cevaplarını insafli bir değerlendirme ile vermeye mecburuz.

Her şeyden önce bu tesisler yapılırken sadece bir bölge değil bü-tün bir Türkiye ekonomisi düşü-nülerek yapılmıştır.

Kullanılan iç kaynakların hemen

MAYA'DAN BAKIŞ

Alıp da Kaçarmısın?

Prof.Dr.
CAFER TAYYAR
SADIKLAR

Türk-Japon Vakfı Başkanı
(Merkez Bankası E.Başkanı /
Gümrük ve Tekel E.Bakanı)

tamamı merkezi hükümetin kaynaklarından aktarılmıştır. Bu kay

nakların oluşmasında Doğu ve Güneydoğu illerinin payı hemen yok denecek kadar azdır. Kaldı ki bu illerin cari giderlerini karşılamak için batıdaki İstanbul, Bursa, Kocaeli gibi illerden aktarılan kaynaklar kullanılmıştır.

Bu tesislerin yapılmasında bizzat çalışan kişi olarak kimlerin ter döktüğünü bilirim. Orta Anado-lu'nun fakir illerinde yetişmiş, benim gibi ülkenin tümüne hiz-met etmekten başka bir şey düşünmeyen Anadolu çocukları çalışmıştır.

Bu münasebetle bir anımı da tekrarlamak istiyorum;

Keban Baraj ve santrallerini yapıp işletmek için, ABD'deki TVA gibi bir bağımsız otorite önermişim.

Bu fikrin tehlikeli olduğu konusunda bazı uyarılar almıştım.

Bu tehlikenin ne büyük olduğunu şimdi daha iyi anlıyorum. Böyle bir otoriteye yerel yönetimlerin sahip çıkması halinde ülke fiilen bölünebilir-di...

Yukarıda soruların diğer cevaplarına gelince,

Merkezi otorite bu tesislerin dış finanslarını sağlayabilmek için, ülke tarihinin en büyük borçlarını yaptı. Bu finansman modellerinin gerçekleşmesi için bizzat bizler çalıştık.

Ne denli sıkıntılar çektiğimizi bu genç Belediye Başkanları bilemezler, alınan borçların faiz ve taksitlerini ödemek için her yıl merkezi bütçeden ayrılan ödeneklerin miktarını biliyor musunuz? Bu ödenekler sebebi ile bütçe denkliliğini bir türlü sağlayamıyoruz. Enflasyonu da durdurmak mümkün olmuyor.

Durumun ciddiyetini göstermek üzere bazı resmi rakamlar vereceğim. Ocak- Haziran 2006 döneminde, gelirlerin giderleri karşı-lama oranı açısından, Kocaeli yüzde 1.626 ile ilk sırada bulunmaktadır. Kocaeli ilinden sonra yüzde 1.045 ile İstanbul, yüzde 441 ile İzmir, yüzde 300 ile Te-kirdağ ve yüzde 239 ile Bursa gel-mektedir. Bunun anlamı bu il-lerde sağlanan gelir yapılan harcamalardan daha fazladır. Artan gelir diğer illere kaydırılmaktadır.

Buna karşılık gelirleri giderlerini karşılamayan bazı illerin durumu ise şöyledir;

Gelirleri giderleri karşılama oranı en düşük il yüzde 7.5 ile Hakkari olmuş; Hakkari'yi yüzde 12.8 ile Tunceli, yüzde 13.2 ile Bingöl, yüzde 14.5 ile Bitlis ve yüzde 17.1 ile Muş izlemiştir.

Diyarbakır ilinden sağlanan

gelirler bu ilde yapılan giderlerin ancak 23-26'sını karşılamaktadır.

şimdi son soruyu soralım.

Ne hakla, hangi vicdani muhasebeyle bu taleplerde bulunabiliyorsunuz?

